

افکار عمومی در انتظار پاسخ هیئت نظارت بر برجام

تصمیم 16 بندی اگر برای اجراست چرا محرمانه؟!

هیئت نظارت بر برجام در حالی تصمیمی 16 بندی در برابر تحریم‌های آمریکا اتخاذ کرده که از انتشار محتوا و ماهیت این بندها خبری نیست.

هیئت نظارت بر برجام در حالی تصمیمی 16 بندی در برابر تحریم‌های آمریکا اتخاذ کرده که از انتشار محتوا و ماهیت این بندها خبری نیست.

آنچه از رفتار امروز دولتمردان آمریکا دریافت می‌شود، گستاخی و وقاحت به‌zwnj& دلیل کوتاهی و عقب‌zwnj& نشینی پی در پی دولتمردان و برخی دیگر از مسئولین ماست و اگر نسبت به این ظلم آشکار آنها واکنش دقیق و محکم نشان داده نشود، قطعاً در آینده با کینه‌zwnj& و رزی‌zwnj& های بیشتری مواجه می‌zwnj& شویم و شاید راه جبران آن سخت‌zwnj& تر باشد. حفظ حقوق مردم، به اراده‌zwnj& ای راسخ و اطاعت از قانون نیاز دارد. هیئت نظارت بر اجرای برجام‌raquo& عصر دوشنبه با حضور تمامی اعضا به ریاست روحانی تشکیل جلسه داد. در این جلسه پس از استماع گزارش‌zwnj& های وزارت امور خارجه و سازمان انرژی اتمی، آخرین وضعیت قانون تحریمی جدید آمریکا و تبعات آن مورد بحث و بررسی اعضا قرار گرفت.

اعضای هیئت نظارت، بر نقض تعهدات آمریکا در برجام به‌zwnj& خصوص مفاد بندهای 26 و 28 و 29 تأکید داشته و بر ضرورت پاسخ مقتدرانه، متناسب و هوشمندانه جمهوری اسلامی ایران به موضع‌zwnj& گیری‌zwnj& های دولت آمریکا تأکید کردند.

هیئت نظارت، ضمن استقبال و حمایت از پیش‌zwnj& نویس طرح قانون‌laquo& مقابله با اقدامات ماجراجویانه و تروریستی آمریکا در منطقه‌raquo& که در مجلس شورای اسلامی در دست بررسی است، تصمیماتی را در 16 بند برای واکنش متناسب به تحریمات آمریکا اتخاذ نمود که متعاقباً توسط رئیس‌zwnj& جمهور به دستگاه‌zwnj& های ذیربط از جمله وزارت امور خارجه و سازمان انرژی اتمی ابلاغ خواهد گردید.

در این جلسه اعضای هیئت نظارت، همچنین از بیانیه اخیر کمیسیون مشترک برجام که توسط مسئول سیاست خارجی اروپا و رئیس‌zwnj& کمیسیون مبنی بر‌laquo& ضرورت پایبندی همه اعضا به همه مفاد برجام همراه با حسن‌zwnj& نیت و در فضایی سازنده‌raquo& منتشر شد، استقبال کرده و در عین حال بر ضرورت پیگیری جدی مطالبات کشورمان از این کمیسیون در جلسه بعدی آن تأکید کردند.

به گزارش خانه ملت، علی لاریجانی رئیس‌zwnj& مجلس و عضو هیئت نظارت بر برجام نیز در جمع خبرنگاران در قم گفت: در جلسه هیئت نظارت بر برجام درخصوص 16 مورد تصمیماتی اتخاذ شد که برخی از آنها به اقدامات دیپلماتیک مربوط می‌zwnj& شود و برخی اقدامات را باید سازمان انرژی اتمی، وزارت امور خارجه و سایر دستگاه‌zwnj& ها انجام دهند و مقرر شد رئیس‌zwnj& جمهور تک‌zwnj& تک این موارد را به دستگاه‌zwnj& های مربوطه ابلاغ تا انجام شود. لاریجانی تصریح کرد: نقض برجام توسط آمریکایی‌zwnj& ها از نظر ما در هیئت نظارت هسته‌zwnj& ای با توجه به استنادات، روشن است.

فلسفه اصلی اقدام متقابل تاثیرگذاری بر رفتار طرف مقابل

خبر منتشر شده درخصوص جلسه هیئت نظارت بر برجام و اظهارات علی لاریجانی، یک فصل مشترک دارد و آن اینکه، تصمیمات 16 بندی واکنش ایران به آمریکا، محرمانه مانده و هیچ جزئیاتی از آن منتشر نشده است.

این در حالی است که فلسفه اصلی اقدام متقابل، تاثیرگذاری بر رفتار طرف مقابل و وادار کردن آن به عقب‌zwnj& نشینی و یا حداقل منصرف کردن طرف مقابل از زیاده‌zwnj& خواهی‌zwnj& های بیشتر است. بر همین اساس معمولاً واکنش متقابل به صورت علنی و آشکار اعلام می‌zwnj& شود تا از بیشترین میزان تاثیرگذاری برخوردار باشد. اما متأسفانه این رویکرد در اقدام اخیر هیئت نظارت برجام مشاهده نشد.

وظیفه اصلی هیئت نظارت بر اجرای برجام چیست؟!

در آخرین بند از نامه 9 ماده‌ی zwnj&ای رهبر معظم انقلاب به رئیس‌zwnj&جمهور درباره الزامات اجرای برجام آمده است: «وجود پیچیدگی‌zwnj&ها و ابهام‌zwnj&ها در متن برجام و نیز گمان نقض عهد و تخلفات و فریبکاری در طرف مقابل به ویژه آمریکا، ایجاب می‌zwnj&کند که یک هیئت قوی، آگاه و هوشمند، برای رصد پیشرفت کارها و انجام تعهدات طرف مقابل و تحقق آنچه در بالا (هشت بند دیگر از نامه رهبری) بدان تصریح شده است، تشکیل شود. ترکیب و وظایف این هیئت باید در شورای عالی امنیت ملی تعیین و تصویب شود»؛

عباس عراقچی معاون وزیر امور خارجه در رابطه با ویژگی‌zwnj&های هیئت نظارت بر اجرای برجام که در شورای عالی امنیت ملی پیش از اجرای برجام تشکیل شد، گفت: اعضای هیئت نظارت بر اجرای برجام را آقایان روحانی، علی‌zwnj&لاریجانی، محمدجواد ظریف، حسین دهقان، علی شمخانی، علی‌zwnj&اکبر صالحی، سعید جلیلی و علی‌zwnj&اکبر ولایتی تشکیل می‌zwnj&دهند. همچنین علی شمخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی، هم‌zwnj&زمان دبیر این هیئت است و وظیفه اطلاع‌zwnj&رسانی و ارائه گزارش‌zwnj&های مربوطه با ایشان و هیئت نظارت است. واکنش‌zwnj&های منفعلانه هیئت نظارت

در مقابل نقض فاحش برجام تقریباً اکثریت اعضای هیئت نظارت بر برجام تاکنون حداقل یک بار از نقض روح و جسم برجام و همچنین نقض فاحش برجام توسط طرف‌zwnj& غربی سخن گفته‌zwnj&اند اما متأسفانه واکنش هیئت نظارت برجام در اکثر موارد تنها به تذکر لسانی ختم شده است. در حال حاضر بدعهدی‌zwnj& آمریکایی‌zwnj&ها و نقض مکرر برجام درحالی رخ می‌zwnj&دهد که هیئت نظارت بر برجام در این مدت به واکنش‌zwnj&های حداقلی (مانند برگزاری جلسات بدون خروجی) و حتی سکوت و متأسفانه در برخی موارد به توجیه عهدشکنی طرف مقابل اقدام کرده است و در نهایت واکنش درخوری در مقابله با نقض مکرر برجام توسط آمریکا انجام نداده است. روندی که در کنار انفعال دولت موجب گستاخی طرف مقابل در ادامه دادن به رویه ناصواب خود شده است.

چرا آمریکا به تشدید تحریم‌zwnj&ها

معتاد شده است

پس از امضا و اجرای برجام، دولت یازدهم در واکنش به گستاخی‌zwnj&های مکرر آمریکا، به فشار ایمیلی، پیام توییتری، نامه‌zwnj&نگاری و برگزاری جلسات نمایشی بسنده کرد، حال آنکه تنها پاسخ عملی و قاطع به گستاخی آمریکا عمل به 29 شرط اجرای برجام بوده و هست.

درنهایت واکنش منفعلانه دولت یازدهم در قبال عمل نکردن آمریکا به تعهدات خود،zwnj& این گزاره را در ذهن دولتمردان آمریکایی تقویت کرد که می‌zwnj&توانند برخلاف تعهداتشان عمل کنند و مطمئن باشند که از سوی ایران، واکنش عملی مشاهده نخواهد شد. بی‌zwnj&شک یکی از علل اصلی افزایش تحریم‌zwnj&ها در پس‌برجام، همین رویکرد منفعلانه بود.

در حقیقت آمریکایی‌zwnj&ها به این نتیجه رسیده‌zwnj&اند که هر چقدر تحریم‌zwnj&ها شدیدتر و گسترده‌zwnj&تر شود، پاسخ متقابلی دریافت خواهند کرد. متأسفانه باید گفت دولت یازدهم، آمریکا را به تحریم‌zwnj&های جدید و بی‌zwnj&سابقه علیه ایران معتاد کرده زیرا با مدل برجام به آمریکا ثابت کرده که در برابر فشار و تهدید عقب‌zwnj&نشینی می‌zwnj&کند، امتیاز می‌zwnj&دهد و حتی اگر آنها برجام را پاره پاره هم کنند، اینجا رفتار آمریکایی‌zwnj&ها توجیه می‌zwnj&شود!

در این میان انتظار از مجلس و هیئت نظارت بر برجام دوچندان می‌zwnj&شود. اما متأسفانه آنچه که تاکنون مشاهده شده است، شراکت در «حفظ برجام به هر قیمت»؛ است.

بازخوانی یک ماجرا

واکنش‌zwnj&ها به تمدید قانون آيسا

در پاییز 95 پس از تمدید قانون تحریمی آيسا، دولتمردان و همچنین برخی از اعضای هیئت نظارت بر برجام در ابتدا در سخنرانی و مصاحبه‌zwnj&های تند و پرحرارت این اقدام را محکوم و تأکید کردند که برجام به صورت فاحش نقض شده است. اما با گذشت چند روز از این ماجرا، کم‌zwnj&کم برخی مسئولان دولتی، شروع به تقلیل ماجرا کردند و کوشیدند با بیان اینکه «برجام یک معاهده چندجانبه است و نقض عهد یک طرف، نقض برجام نیست»؛ از موضع نقض برجام از سوی آمریکا عقب بنشینند. (اقدامی که پس از تصویب قانون موسوم به سیاه چاله تحریم نیز شاهد تکرار آن بودیم). این موضع‌zwnj&گیری در حالی بیان می‌zwnj&شد که - به تعبیر مقامات ارشد دولت یازدهم - آمریکا روزگاری کدخدا معرفی شده بود و اروپایی‌zwnj&ها آقا اجازه آمریکا!

در این میان جلسه هیئت نظارت بر اجرای برجام، مهمترین جایی بود که از آن انتظار واکنش عملی به رفتار آمریکایی‌zwnj&ها می‌zwnj&رفت. اما اعلام مصوبه آن جلسه، چنگ چندان به دل نزد و آنچه به طور منطقی انتظار می‌zwnj&رفت را برآورده نکرد! با اینکه از مدت‌zwnj&ها قبل، کاملاً پیش‌zwnj&بینی می‌zwnj&شد که کنگره و سنای آمریکا، این مصوبه ضد ایرانی را تصویب خواهند کرد، هیچ برنامه عملیاتی و واکنش متناسبی طراحی نشده بود و پس از آنکه دشمن، چنگ و دندان خود را نشان داد و به تعبیر رهبر معظم انقلاب «با تصویب تحریم‌zwnj&های تازه به ریش ما خندید»؛ این هیئت نشست‌ی تشکیل و بیانیه‌zwnj&ای منتشر کرد که مهمترین فراز آن این بخش بود:

اعضای جلسه با توجه به رفتار غیرقابل توجیه آمریکا در رابطه با تعهدات این کشور در برجام، اجرای شدن این قانون را نقض فاحش برجام دانستند و پیشنهادهای مطرح شده در واکنش به اقدامات آمریکا را مورد بررسی و تصویب قرار دادند و با توجه به سناریوهای محتمل در آینده، برای هرگونه اقدام، تصمیمات لازم را اتخاذ کردند. بر اساس این تصمیمات، اقدام دولت آمریکا به طور دقیق رصد خواهد شد و براساس تدابیر متخذه، متناسب با اقدام طرف مقابل، واکنش لازم طبق مصوبات اجرایی خواهد شد. هیئت نظارت، برای پیگیری موضوع، هفته آینده نیز تشکیل جلسه خواهد داد! تکرار این لفظ که اقدام آمریکا نقض برجام است؛ موضوع مورد انتظار از آن هیئت نبود. اما رصد دقیق (!) اقدامات آمریکا با وجود اقدام آشکار و عهدشکنانه دشمن هم در نوع خود جالب و قابل توجه است! یعنی آمریکا چه کار دیگری ممکن است بکند و ما باید همچنان فقط رصدگر باشیم؟

پس از نشست هیئت نظارت برجام، رئیس‌جمهور در نامه‌های جداگانه به ظریف و صالحی وزارت خارجه و سازمان انرژی اتمی را به تهیه گزارش؛ و مطالعه و طراحی تولید سوخت مصرفی پیشران هسته‌ای؛ موظف کرد.

بسیاری از کارشناسان، این اقدام را تلاشی در جهت تاثیرگذاری بر افکار عمومی و ایجاد تنفس برای حفظ برجام به هر قیمت؛ از سوی دولت عنوان کردند. اقدامی که به هیچ عنوان قابلیت تاثیرگذاری بر رفتار طرف مقابل و وادار کردن آن به عقب‌نشینی و یا حداقل منصرف کردن طرف مقابل از زیاده‌خواهی؛های بیشتر را نداشت. به جای اقدام وقت‌کشی؛، قانون اقدام متناسب و متقابل برجام؛ مصوب مجلس را اجرا کنید

در خبر مربوط به جلسه اخیر هیئت نظارت بر برجام آمده است که این هیئت از طرح قانون مقابله با اقدامات ماجراجویانه و تروریستی آمریکا در منطقه؛ که در مجلس شورای اسلامی در دست بررسی است، استقبال می‌کند.

می‌توان گفت این قبیل اقدامات، جز وقت‌کشی و گستاخ؛تر کردن طرف مقابل، هیچ نتیجه دیگری در پی نخواهد داشت.

نحوه اقدام متقابل علیه آمریکا در ماده 3 قانون اقدام متناسب و متقابل دولت جمهوری اسلامی ایران در اجرای برجام؛ مصوب مهر ماه سال 1394 مجلس شورای اسلامی به روشنی مشخص شده است. در این ماده آمده است: دولت موظف است هرگونه اقدام؛عدم‌پایبندی؛ طرف مقابل در زمینه لغو مؤثر تحریم‌ها یا بازگرداندن تحریم‌های لغوشده و یا وضع تحریم تحت هر عنوان دیگر؛ را به‌دقت رصد کند و اقدامات متقابل در جهت احقاق حقوق ملت ایران انجام دهد و همکاری داوطلبانه را متوقف نماید و توسعه سریع برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز جمهوری اسلامی ایران را سامان دهد به‌طوری‌که ظرف مدت دو سال ظرفیت غنی‌سازی کشور به یکصد و نود هزار سو افزایش یابد؛.

این روزها بزرگ‌کنندگان برجام به دشمن پالس می‌دهند که هر چقدر تحریم‌ها شدیدتر و گسترده‌تر شود، پاسخ متقابلی دریافت نخواهند کرد و دولت ایران آماده است تا خسارت محض برجام را به دیگر مولفه‌های قدرت کشور نیز با برجام‌های بعدی تعمیم دهد.

از سوی دیگر، آنچه از رفتار امروز دولتمردان آمریکا دریافت می‌شود، گستاخی و وقاحت به‌دلیل کوتاهی و عقب‌نشینی پی در پی دولتمردان و برخی دیگر از مسئولین ماست و اگر نسبت به این ظلم آشکار آنها واکنش دقیق و محکم نشان داده نشود، قطعاً در آینده با کینه‌ورزی‌های بیشتری مواجه می‌شویم و شاید راه جبران آن سخت‌تر باشد. حفظ حقوق مردم، به اراده‌ای راسخ و اطاعت از قانون نیاز دارد.